

ACTIVITEITENFICHE 9

TITEL ACTIVITEIT / SOORT ACTIVITEIT

Taalactiviteit : "alle spreekwoorden op een dobbel"

BENODIGDHEDEN

Een dobbelsteen met op de 6 zijden een afbeelding

2x dieren 2x lichaamsdelen 2x kleuren

AANTAL DEELNEMERS

Onbeperkt

DOELSTELLINGEN (met de nadruk op het welbevinden van de deelnemers, amusement, interactie...)

Cognitieve en motorische stimulatie

Stimuleren van het zelfwaardegevoel

Sociaal contact

Ontspanning / aangename en zinvolle tijdsbesteding

DOELPUBLIEK (MOEILIKHEIDSGRAAD)

Deelnemers zonder cognitieve beperking	x	Deelnemers met lichte vorm van dementie /Deelnemers die expliciet aan geheugentraining willen doen	x
Deelnemers met milde vorm van dementie		Deelnemers met ernstige vorm van dementie	

TIJDSDUUR ACTIVITEIT

1uur

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT, SPELREGELS, WERKWIJZE, INTERACTIEVE TUSSENKOMSTEN

INLEIDING

- verwelkoming
- oriëntatie (dag, dagdeel)
- kaderen activiteit + doelstellingen

Opstelling van de ruimte:

Alle bewoners zitten rond de tafel. Plaats de slechthorende dicht bij jou.

Je verwelkomt iedereen, legt duidelijk uit wat we gaan doen: We gaan vandaag onze taalkennis naar boven halen dit doen we aan de hand van een dobbelsteen en spreekwoorden.

KERN :

We zoeken naar spreekwoorden die met 3 thema's te maken hebben : dieren, kleuren en Lichaamsdelen. Elk thema heeft zijn symbool.

Iedereen mag om de beurt met de dobbelsteen gooien, ze kijken welk symbool er staat, en dan gaan ze op zoek naar een spreekwoord met dit thema. Indien dit niet lukt geef dan de uitleg van een spreekwoord en zo kan het makkelijker worden om op een spreekwoord te komen.

Bij de zwakkeren gooien ze de dobbelsteen, en je leest een spreekwoord voor van dit thema en het lichaamsdeel, dier, of kleur die ze moeten vinden zeg je niet, ze moeten deze dan raden.

AFRONDING

- versnapering
- afspraken
- resterend dagprogramma
- bedanking

BIJLAGEN

Spreekwoorden

Spreekwoorden dieren:

Vogels

- **Zo vrij als een vogel:** alles kunnen doen wat je wil
- **Ieder vogeltje zingt zoals hij gebekt is:** iedereen praat en gedraagt zich naar zijn eigen aard
- **Aan de veren kent men de vogel:** aan het uiterlijk van iemand kan je afleiden wat voor iemand men is
- **Een gladde vogel zijn:** iemand die zich op slinkse wijze overal weet uit te redden

Honden:

- **Blaffende honden bijten niet:** mensen die dreigen zijn vaak ongevaarlijk
- **Iemand als een hond behandelen:** iemand erg slecht behandelen
- **Zo trouw als een hond zijn:** erg trouw en aanhankelijk zijn
- **Als 2 honden vechten om een been dan loopt de derde er mee heen:** als 2 mensen ruzie hebben heeft de 3de een voordeel

Vissen:

- **Hij voelt zich als een vis in het water:** hij heeft het erg naar zijn zin
- **Zo gezond als een vis in het water zijn:** heel erg gezond zijn
- **Achter het net vissen:** de kans voorbij laten gaan
- **Je als een vis op het droge voelen:** je ergens niet thuis voelen

Katten:

- **De kat uit de boom kijken:** een afwachtende houding aannemen
- **Maak dat de kat wijs:** ik geloof je onzin niet
- **De kat bij de melk zetten:** iemand ergens voor uitdagen
- **De kat de bel aanbinden:** een zwaar risico nemen

Varkens:

- **Zo lui als een varken zijn:** heel erg lui zijn
- **Het feestvarken zijn:** jarig zijn
- **Dit varkentje zullen wij wel even wassen:** deze zaak knappen wij wel op
- **Parels voor de zwijnen gooien:** iemand iets geven dat niet aan hem besteed is

Koeien:

- **De koe bij de horens vatten:** met een lastige zaak beginnen
- **Een waarheid als een koe:** spreekt voor zich, heeft geen verdere uitleg nodig
- **Oude koeien uit de gracht halen:** weer over oude zaken beginnen
- **Over koetjes en kalfjes praten:** over onbelangrijke dingen spreken

Paarden:

- **Honger als een paard hebben:** erg veel trek hebben
- **Een gegeven paard niet in de bek kijken:** je moet geen opmerkingen maken op iets dat je hebt gekregen
- **Op 2 paarden wedden:** niet kunnen kiezen
- **Een oud paard van stal halen:** over iets beginnen wat al lang vergeten is

Apen:

- **De aap komt uit de mouw:** de waarheid komt boven tafel
- **Iemand voor aap zetten:** iemand een gek figuur laten slaan
- **Al draagt de aap een gouden ring het is en blijft een lelijk ding:** ook al heb je iets moois aan daarom ben je niet mooi
- **Zich een aap schrikken:** heel erg schrikken

Schape:

- **Het verloren schaap is terecht:** iets of iemand terug vinden
- **Er loopt een zwart schaap onder:** er zit een slecht persoon bij
- **Schape zonder herder:** een groep zonder leider
- **De wolf bij de schape sluiten:** iemand de mogelijkheid geven iets narig te doen

Muizen:

- **Van een muis een olifant maken:** van iets kleins een groot probleem maken
- **Hij zit als een muis in de val:** hij zit in een penibele situatie
- **Hij is een grijze muis:** hij is een saai en braaf persoon
- **Zo stil als een muis:** hij is erg stil

Kippen:

- **Met de kippen op stok gaan:** vroeg gaan slapen
- **Er als de kippen bij zijn:** er erg snel bij zijn
- **Hij praat als een kop zonder kop:** hij kraamt onzin uit
- **Hij is een vreemde kip (haan) op het erf:** hij is een indringer

Ezels:

- **Een ezel stoot zich geen 2 keer aan dezelfde steen:** je zal niet 2maal dezelfde fout maken
- **Zo koppig als een ezel:** heel erg koppig zijn
- **Van de os naar de ezel gaan:** van het ene onderwerp naar het andere gaan
- **Zo dom als een ezel:** erg dom zijn

Spreekwoorden lichaamsdelen

Tanden:

- **Met lange tanden eten:** met tegenzin eten
- **Hij heeft haar op de tanden:** hij kan zich goed verdedigen
- **Ergens de tanden in zetten:** zich op iets concentreren
- **Hij staat met de mond vol tanden:** hij weet niet meer wat zeggen

Hart:

- **Iemand een hert onder de riem steken:** iemand steunen, hoop geven
- **Uit het oog uit het hart:** mensen of dingen die je niet meer ziet vergeet je snel
- **Zijn hart opeten:** last van verdriet, woede, angst
- **Iemands hart stelen:** tedere gevoelens voor iemand krijgen

Ogen:

- **Iemand zand in de ogen strooien:** iemand bedonderen
- **Iemand onder 4 ogen spreken:** persoonlijk gesprek zonder anderen erbij
- **Een rad voor de ogen draaien:** iemand iets wijs maken
- **Iemand de ogen openen:** laten zien hoe het werkelijk is

Neus:

- **Iemand een bril op de neus zetten:** iemand dwingen te gehoorzamen
- **Iemand bij de neus hebben:** iemand iets wijsmaken
- **Een frisse neus halen:** naar buiten gaan
- **Een neus voor iets hebben:** precies aanvoelen hoe iets gaat of moet.

Handen:

- **aan handen en voeten gebonden zijn :** geen kant op kunnen
- **de teugels in handen hebben/houden :** de leiding hebben
- **handen te kort komen :** te weinig hulp hebben , overstelpt worden
- **het zijn twee handen op een buik :** ze verstaan elkaar volkomen

Mond:

- **de mond snoeren :** tot zwijgen brengen
- **de mond vol hebben van:** over bijna niets anders praten
- **de ochtendstond/morgenstond heeft goud in de mond:** door vroeg te beginnen kan men meer werk verrichten
- **de woorden uit de mond halen/nemen:** zeggen wat de ander ook net wou zeggen

Haren:

- **een vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken:** mensen veranderen zelden echt
- **elkaar in de haren vliegen:** ruzie maken
- **zich de haren uit het hoofd trekken:** enorm veel spijt hebben
- **zijn wilde haren verliezen:** ouder en rustiger worden

Oren:

- **de oren spitsen:** goed luisteren
- **de muren hebben oren:** er kan ongewenst worden meegeluisterd door anderen
- **geen oren hebben naar iets:** ergens niet naar willen luisteren
- **het achter de oren hebben:** niet zo dom zijn als men lijkt

Voeten:

- **aan handen en voeten gebonden zijn:** geen kant op kunnen
- **aan iemands voeten liggen:** iemand vereren, een absolute fan van iemand zijn
- **als het voeten heeft:** als de omstandigheden gunstig zijn
- **met iemand zijn voeten spelen:** iemand voor de gek houden

Tong:

- **het hart op de tong hebben:** meteen vertellen wat je bezig houdt
- **het achterste van je tong laten zien:** zich meteen laten kennen; iets verbergen
- **alsof er een engeltje over je tong pist:** iets lekker vinden
- **een losse tong hebben:** teveel babbelen

Hoofd:

- **boven het hoofd hangen:** te wachten staan
- **de hand boven het hoofd houden:** beschermen
- **de hoofden bij elkaar steken:** overleg plegen
- **de hoofdvogel schieten:** een hoofdprijs winnen

Spreekwoorden kleuren

Blauw:

- **Blauw bloed hebben:** van adel zijn
- **Iemand bont en blauw slaan:** iemand een flink pak slaag geven
- **Een blauwtje lopen:** afgewezen worden
- **Hij stond te blauwbekken:** hij stond te wachten in de kou

Bruin:

- **Een bruin café:** een intiem, ouderwets café met houten betimmering en oude meubelen.
- **Ze bruin bakken:** opscheppen, overdrijven.
- **Dat kan de bruine niet trekken:** het is te duur

Geel:

- **Een gele kaart krijgen:** een ernstige waarschuwing krijgen.
- **Het werd hem groen en geel voor de ogen:** het begon hem te duizelen.

Groen:

- **Zo groen als gras zijn:** Onnozel zijn
- **Een groene golf:** Een serie verkeerslichten die achter elkaar op groen springen zodat het verkeer vlot doorstroomt
- **Iemand het groene licht geven:** Iemand toestemming geven
- **Groene vingers hebben:** Goed met planten om kunnen gaan
- **Een groentje zijn:** Een nieuweling, onervaren zijn
- **Hij zat aan haar groene zijde:** Ze zaten bijeen als een verliefd paar

Grijs:

- **Grijze haren van iets krijgen:** Ergens veel zorg en verdriet van hebben
- **De grijze oudheid:** Erg lang geleden
- **Het te grijs maken:** Het te erg maken
- **Men vindt veel grijzen, maar weinig wijzen:** Al is een man oud, het is daarom nog geen wijs man

Rood:

- **Rood staan:** Bij de bank een negatief saldo hebben
- **In de rode cijfers komen:** Schulden krijgen
- **Een rode draad:** Een motief dat regelmatig in een verhaal terugkomt
- **Dat werkt als een rode lap op een stier:** roept woedende reacties op, verergert de zaak
- **De rode haan laten kraaien:** Brand stichten
- **Dat mag wel met een rode letter in de almanak:** Dat is iets heel bijzonders

Wit:

- **Dat is een witte raaf:** Dat is iets zeldzaams
- **Zie ik zo wit:** Denk je dat ik gek ben
- **De wittebroodsweken:** De eerste weken van het huwelijk
- **Witte plekken op de landkaart:** Nog niet onderzochte, nog niet in kaart gebrachte gebieden
- **Een wit voetje bij iemand halen:** Bij iemand in de gunst staan
Zo wit als een doek zien: Spierwit zijn
- **Wit om de neus worden:** Bang worden
- **Witjes lachen:** Stil voor je uit lachen, als je blij en tevreden bent
- **Al te wit is gauw vuil:** Te grote vriendschap deugt niet

Zwart:

- **Iets zwart op wit zetten:** Iets schriftelijk vastleggen
- **Liegen dat je zwart ziet:** Heel erg liegen
- **Iemand zwart maken:** Lelijke dingen over iemand vertellen
- **Het wordt je zwart voor de ogen:** Je valt flauw
- **Het zag er zwart van de mensen:** Er waren erg veel mensen
- **Zwart zien van de honger:** Erg mager zijn
- **Het zwarte goud:** Steenkool
- **Op zwart zaad zitten:** Geen geld meer hebben